

MŪSU LIETUVA

Metal XI. Lapkritis – Gruodis m. 1899. Num. 6.

Varpas meta kas
metus. Metas
prekės parsiuntimo:
Rusijoje (kuver-
tavo) 6 rubl.
"ramose" 8 rubl.,
Amerikoje ir kitur 4 anks.

VARPAS

Apgraužimai Varpas,
išleisti eilėse smulkaus
rašto, kaktuje*
80 fon. arba 10 ksp.
C. 1900

Literatūros, politikos ir mokslo dvimėnesinis laikraštis.

A. a. Daktaras Vincas Kudirka †.

31./XII. 1858. — † 16./XI. 1899.

16. d. lapkričio mėnesio, vakare, apie 6-tą valandą, šiuose 1899 metuose, persikyrė su šio svieta daktaras Vincas Kudirka sulaukęs netoli 41 metų amžiaus.

Ką padarė gero Lietuvai ir lietuviams, a. a. Vincas, kiek pasėjo naudingų sėklių ant mūsų neapdirbtų dirvų savo rastais, šodžiais ir darbais bus aprašyta vėliau. Ar-gi tik pamirėtin trumpei gyvenimą a. a. V. Kudirkos.

Gimė jisai Pažerų kaime Vilkaviškio parapijoje, Suvalkų gubernijoje (toje dalyje jos gyvenitojų, ką „Kapsas“*) vadinami) 1858 metuose 31. dieną gruodžio mėn-sio, pagal senąjį skaitinį. Motina jo buvo Elzbieta (pagal tėvus Jasinelerytė). Tėvas-gi Motiejus Kudirka abudu tuomet pačiam suaugimo žmonės. Jaunystę savo pralaido a. a. Vincas savo tėvų namuose, kurie stovi ant paties ežero kranto, iš kitos-gi pusės tėvo kolonija prieina prie girios — tai-gi vieta gana smagi. Tėvai buvo žmonės gana gerai pasiturintys: kolonija gero lauko apie 70 margų. Pradėjęs eiti mokslus jaunas Vincukas pasirodė esąs geros galvos. Pirmai buvo atiduotas į „kliaas“ Starpolės, t. y. į gimnaziją. Kelio-tuose metuose pastėjo jis į gimnaziją, tikrai nežinau, bet bene 1871 metuose, bent tikrai žinau, kad 1877 metuose birželio mėnesyje pabaigė teisingai kliaas gimnazijos ir tą patį rudėnį pastėjo į Seinų ryšo-katalikų Dvasišiąką Seminariją, kur prabūvęs bereik dvejus mokslo metus pavasarį 1879 m. gegužės mėnesyje atsikėmė savo popieras nuo seminarijos rengenso,

t. y. išėjo iš seminarijos: po vakacijai tuose pačiuose metuose vėl buvo priimtas į 7-ą kliaas Starpolės gimnazijos. Gimnazijos mokini- nosi jis gerai, tankiai budavo tarpe pirmutinių mokintinių ir apturėdavo pirmas dovanas už moks- lą. Gimnaziją baigęs 1881 metuose nu- važiavo į Varšavos uni- versitetą ant filologiško skyriaus, kurį kliaas vos 1 metus, ir 1882 metuose perėjo ant medicinos, ku- rią pabaigė rudėnyje 1889 metuose Varšavoje be- būnant 1885 metuose ru- tenyje buvo paimtas žan- darų į kalėjimą už prigi- vėjimą prie slaptos prieš valdžią einančios draugy- tės, sėdėjo lik apie 3 ne- sėlius; kitokios baudmės nuo valdžios ne buvo, bet universitetas pasirodė bei- vėsnis už pačių maskolų administraciją ir atstatė studentą V. Kudirką ant 2 metų nuo mokslo. Apart tokių baisių ataitikimų su- valdžia a. a. Kudirka bebūdama universitete tu- rėjo daug vargo kėsti, nės kartais ir duonos kėsnio pritrūkdavo jam. Tai vis jau tuomet pa- ardė jo silpnę iš prigimimo*) sveikatą, ir ypač per žandarų visokius tyrinėjimus stud. Ku- dirka jau labai pasibaigusis išrodė. Prisimetė kosulys, kartais ir su kraujais, — šodtiu jau spiveritete bebūnant apsirėikė plančių dšio- vos ženklai. Laikui bėgant liga tai pasi- mažindavo, tai vėl labiau pasirodydavo, ale jau neatstojo, iki ant galo pagalios visai ne- perkirto silpno siulo gyvaaties.

Pabaigęs medicinos mokslus daktaras V Kudirka apsigyveno Sakų miestelvie Nan-

*) Motina jo numirė jauna, oomotikų, (nuo tos pacios motinos) liganta, kita oomoe (nuo pamotės) numirė jauna ir-gi dšiova. Matyta a. Vincas jau ligmanės ligotos patijo

*) Per tai po oovo rašais jie dažnai pasirašydavo „Vincas Kudirka“

Varpas praneša Vinco Kudirkos mirtį

PRIEŠ 80 METŲ MIRĖ VINCAS KUDIRKA

nepriklausomybę, kuri pasireiškia visomis suverenumo teisėmis leidžiant įstatymus visuose socialinio gyvenimo reikaluose ir juos vykdam, kai visos teisės gali būti pilnai realizuotos.

Tautinis suverenumas negali būti duotas ar panaikintas, jis gali būti tik pažeistas arba atstatytas.

Jau 1919 m. Leninas pripažino de facto Estijos, Latvijos ir Lietuvos egzistavimą, kurios atsiskyrė nuo Rusijos imperijos. Sovietų Rusija 1920 m. sudarė taikos sutartis su tomis valstybėmis, suteikdama Baltijos valstybėms ir de jure pripažinimą. Sovietų valdžios vardu Leninas visiems laikams atsižadėjo suverenumo teisių į Estiją, Latviją ir Lietuvą. Tačiau po 19 metų Stalinas ir Hitleris padarė samokslą prieš tų valstybių suverenumą. Šių metų rugpjūčio 23 d. sukako 40 metų, kai buvo pasirašytas vadinamasis Molotovo-Ribentropo paktas, kurio vykdymas reiškė Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybės galą.

Vokietija ir Sovietų Sąjunga 1939 m. rugpjūčio 23 d. sudarė nepuolimo sutartį. Prie jos buvo pridėtas griežtai slaptas Papildomas protokolas, pagal kurį Rytų Europa buvo padalyta į vadinamąsias įtakos sferas. To slapto susitarimo objektas tarp SSSR užsienio reikalų komisaro V. M. Molotovo ir Vokietijos užsienio reikalų ministerio J. Ribentropo buvo Suomija, Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Besarabija ir šiaurinė Bukovina. To slapto protokolo turinys buvo toks, kad Suomija, Estija ir Latvija atiteks SSSR, o Lietuva Vokietijos Reichui. (Nukeltą į 4-tą puslapį)

45 pabaltiečių protestas Maskvoje

Š.m. rugpjūčio 23 dieną, gėdingos Molotovo-Ribentropo sutarties 40-ties metų sukakties proga, 37 lietuviai, 4 latviai ir 4 estai demonstravo Maskvoje, reikalaudami, kad Sovietų Sąjunga atšauktų savo sandėrį su Hitleriu ir pasitrauktų iš Pabaltijo Valstybių.

Remdamas šį drąsų žygį, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas kreipėsi į Helsinkio susitarimą pasirašiusių valstybių vyriausybes, kad šis protestas būtų išgirstas. Laisvės reikalavimai, taip kaip ir žmonių teisės, būna tik tuomet girdimi, kai jie yra garsūs ir pakartojami laisvėje gyvenančių.

Šis pabaltiečių protestas yra reikalingas stiprios paramos kiekviename krašte. Todėl raginame jus spaudoje ir kitomis progomis daryti viską, kas jūsų sąlygose yra įmanoma, kad:

1. Jūsų vyriausybė atkreiptų dėmesį į neteisėtą Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupaciją ir, kad dėtų pastangas išvystyti spaudimą Sovietų Sąjungai proteste nurodoma kryptimi;

2. Asmenys, demonstravę ir drįsę pasirašyti protesto reikalavimą, būtų žinomi pasaulyje, kaip kovotojai už žmogaus ir savo tautos teises, ir kad jų saugumas būtų viešosios nuomonės ginamas;

3. Šis drąsus pabaltiečių žygis ir jo vykdytojai nebūtų užmiršti, bet būtų visų lietuvių, latvių, estų ir kitų tautų žmonių laisvajame pasaulyje keliama ir primenama, kol Pabaltijo valstybės nebus vėl laisvos.

Iš patikimo šaltinio gauta žinia iš Lietuvos, kad 35.000 žmonių iš įvairių Lietuvos vietovių pasirašė peticiją dėl Lietuvos valstybinių teisių. Kelios amerikiečių žinių agentūros stengiasi tą dalyką išsiaiškinti ir patirti platesnių duomenų.

(Elta)

45 PABALTIEČIŲ PAREIŠKIMO MASKVOJE VERTIMAS IŠ RUSŲ KALBOS

SSSR Vyriausybei,
Vokietijos Federalinės Respublikos Vyriausybei,
Vokietijos Demokratinės Respublikos Vyriausybei,
Vyriausybėms kraštų, pasirašiusių Atlanto chartą,
Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui Kurt Waldheimui,

Sovietų teisės moksle tautinio suverenumo terminas reiškia, kad tauta turi visas teises, turi politinę laisvę, turi pilną galimybę spręsti savo likimą ir pirmoj eilėj turi galimybę apsispręsti, įskaitant atsiskyrimą ir sukūrimą savo nepriklausomosios valstybės. Tautinis suverenumas reiškia savą politinę, teritorinę, kultūrinę ir kalbinę tautos

Lietuvos ir Latvijos
M. Mažvydas

SEMENARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 28 - Parque da Moóca - CEP 03124
São Paulo - Brasil Caixa Postal, 4421 - CEP 01000
Diretor Responsavel: VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: STANISLAO ŠILEIKA
Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Metinė prenumerata Brazilijoje iki liepos mėnesio Cr\$ 300,00 Atskiro numerio kaina Cr\$ 8,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 18 Dol.

Į P. Ameriką oro paštu: 20 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 25 Dol.

Į tolimus kraštus 30 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$ 3.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr. 1.500,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anunėios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą po 30,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija-neatsako

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondencija Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėju nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti "STANISLAO ŠILEIKA" vardu.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 39

Liepos 22 d. Eucharistijos bičiuliai okup. Lietuvoje suruošė naują žygį į Kryžių kalną. Tikintieji rikiuojasi prie Meškučių bažnyčios šventoriuje. Jauni vyrai neša dailų koplytstulpį, kurį, nepaisydami valdžios trukdymų, pastatė Kryžių kalne.

EUCHARISTIJOS BIČIULIAMS 10 METŲ

1979 m. sukanka 10 metų, kai Lietuvoje prasidėjo Eucharistijos Bičiulių sąjūdis, įjungęs į savo gretas geriausius Lietuvos Katalikų Bažnyčios sūnus ir dukras. Jų tarpe rasime įvairaus amžiaus ir įvairių profesijų žmonių. Tačiau juos visus jungia meilė Dievui ir Tėvynei. Jie pasiryžę su Eucharistinio Kristaus pagalba prikelti bedievybės dusinamą Tautą ir Bažnyčią.

Eucharistijos Bičiuliai savo dešimtmetį paminėjo liepos 7 dieną per Švč. M. Marijos atleidus Žemaičių Kalvarijoje. Iš visų Lietuvos kampelių į garsiąją Žemaitijos šventovę susirinko Eucharistijos Bičiuliai padėkoti Dievui už 10 metų palaimą ir susikaupti naujiems ateities uždaviniams. Ta proga Eucharistijos Bičiuliams bažnyčioje kalbėjo kunigai – Alfonsas SVARINSKAS ir Sigitas TAMKEVIČIUS, o Šv. Mišias už Eucharistijos Bičiulius koncelebravo visi Tikinčiųjų teisių gynimo Katalikų komiteto nariai. Žemaičiai pasakoja, kad jau seniai Žemaičių Kalvarijoje buvo matę tiek žmonių, o ypač jaunimo. Po sumos Eucharistijos Bičiuliai ėjo Kristaus kančios kalnus. Kelis pamokslus pasakė kun. J. KAUNECKAS.

Liepos 22 d. į Meškučių bažnyčią susirinko šimtai Eucharistijos Bičiulių atgailos eisenai į Kryžių kalną. Per šv. Mišias visi priėmė šv. Komuniją, o paskui pradėjo rikiotis eisenai, 12 vyrų ant tautinių juostų paėmė didelį koplytstulpį, kurį 10-čio proga norėjo pastatyti Kryžių kalne. Milicija, saugumas ir kit. valdžios pareigūnai bandė sukliudyti eiseną, tačiau sulaikyti ar išskirstyti minią jiems nepasisekė. Prie eisenos prisijungė kun. Algirdas MOCIUS, kuris užsidėjęs ant pečių didelį kryžių, basas 8 km nešė jį iki pat Kryžių kalno.

Eiseną visą kelią lydėjo milicijos ir saugumiečių mašinos. Maldininkus iš visų pusių fotografavo ir filmavo saugumo darbuotojai. Keli vyrai buvo suimti, bet juos greitai paleido. Iš vieno atėmė išfotografuotą foto juostą.

Eidami į Kryžių kalną, Eucharistijos Bičiuliai kalbėjo rožančių ir giedojo giesmes. Pake-

lyje sutikti žmonės kėlė kepurės, daugelio veidais riedėjo ašaros – vaizdas buvo sukrečiantis: didžiulės eisenos priekyje sulinkęs po kryžiaus našta, svyruodamas, Gulago pragare palikęs sveikatą, kunigas neša kryžių, toliau vyrų, daugiausia jaunimo, nešamas koplytstulpis, o už jų šimtai bedieviškas mokyklas lankančio jaunimo traukia šventas giesmes.

Kryžių kalne, pastačius kryžių ir koplytstulpį, kun. A. MOCIUS pasakė pritaikintą pamokslą.

Pasimeldę Kryžių kalne, Eucharistijos Bičiuliai skirstėsi į namus, nešdamiesi širdyse didelę meilę ir didelį ryžtą niekad nepabūgti, niekad nesvyruoti ir visiškai pasitikėti Dievo Apvaizda ir Švč. Marijos globa.

"LKB Kronika" Bažnyčios ir Tautos vardu sveikina Eucharistijos Bičiulius ir linki jiems drąsiai stovėti po Eucharistinio Kristaus vėliava.

Žydėkite ir švieskite Lietuvai!

ONA PRANCKŪNAITĖ

(Iš jos laiškų)

1977.XII.24. ... "Mano laiškuose aidi Tėvynės ilgesio gaidelė. Nesupraskite mane klaidingai. Jei Dievas to norėtų ir būtų naudinga, aš sutikčiau savo kūniškomis akimis Jos daugiau nematyti. Bet Tėvynė man yra brangi ir miela. Ir jeigu savo žodžiais neišreikščiau Jai savo ilgesingos meilės, tai

Ona Pranckūnaitė, iškentėjusi lagerio bausmę ir tremtį Sibire, grįžo į Lietuvą. Kauno stoty ją nuoširdžiai pasitiko lietuviai su gėlėmis.

reikėtų, kad aš jos nemyliu.

Dirbame daug. Kartais į parą 14-15 valandų. Naktimis blogai miegu. Antra val. iš ryto kolonijos zonoje pasigirsta dainos - tai grįžta antroji pamaina iš darbo. Nepasakyčiau, kad tos dainelės skamba iš džiaugsmo, jos dažniausiai skamba iš vidinės tuštumos ..."

DU KLAUSIMAI LAIKRAŠČIO SKAITYTOJUI:

1. AR ATNAUJINOTE MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATĄ ?
2. AR NETURITE GIMINIŲ – DRAUGŲ, KURIEMS GALĖTUMĖTE UŽSAKYTI M.L. ?

LIETUVIAI PASAULYJE

1979 m. spalio 30 d.

V. ČESIŪNAS VOKIEČIŲ SPAUDOS PUSLAPIUOSE

Vokiečių spauda tebesidomi V. Česiūno likimu.

Štai „Luebecker Nachrichten“ rašė apie jį spalio 11 ir 12 d.d., „Bild - Zeitung“ spalio 12d. išspausdino apie jį net dvi žinias. Vienoje jų rašoma, kad jis išėjęs institutą į vokiečių kalbos pamokas, kaip ir kasdien, po pažasčia pasikišęs atsivežtinį krepšį. Kasdien eidavęs kartu su trim moterim, bet tąkart buvęs per lokį 100 metrų nuo jų atsilikęs. Policija tą į James Bondo filmus panašią jo pagrobimo istoriją dar tebetyrinėjanti, nors, kaip jau ir mes žinome, Vokietijos atstovybei Maskvoje kažkas pranešė, kad jis pagrobtas.

V. VOKIETIJOS PARLAMENTE DĖL V. ČESIŪNO

Vokietijos parlamente vyriausybės atstovas atsisakė leisti į diskusijas dėl to, kad Vladas Česiūnas buvo pagrobtas KGB.

Teisingumo ministerijai atstovaujantis Hans de With pareiškė, kad tą reikalą aiškinas prokuroras. Rusija tvirtinanti, kad V. Česiūnas pats grįžęs, ir tokią teoriją remia socialdemokratų partijos parlamente vadovas Herbertas Wehneris. Opozicija palaiko spėjimą, kad jis yra pagrobtas.

Spalio 20 d. „The Guardian“ dienraštyje S. Buschschluter iš Frankfurto rašė, kad V. Vokietijos televizijoje buvo parodytas Vilniuje pagamintas filmas — pasikalbėjimas su Česiūnu. Jis ten kartojęs, kad savo noru grįžęs, bet tuo sakymu neįtikinęs žiūrovų.

Vokiečių spauda spalio mėn. vidury dar vis teberašė apie jį. Spalio 14 d. „Bild am Sonntag“ rašė, kad jis savo draugams Altenoje pasakęs: „KGB pagrobusi išgabens mane į Rusiją“, ir rytojaus dieną dingęs. Rugsėjo 12 d. Altenoje buvo pastebėtas rusiškas automobilis, o sekančią dieną V. Česiūnas jau nebesirodė pamokose. Saugumo įstaigos esančios susidariusios vaizdą, kad pagrobtas jis buvo laikomas kuriame nors apleistame sandėlyje, po poros dienų bandęs bėgti, bet buvęs pagautas, o spalio 5 d. lėktuvu išgabentas į Maskvą. Motyvas jam pagrobtui — tasai pažadas, kad rašysiąs knygą apie nežmonišką elgesį su sportininkais Sov. Sąjungoje.

„Frankfurter Allgemeine“ spalio 16 d. išspausdino ilgoką DPA agentūros pranešimą, kuriame jau kartojami ir mūsų skaitytojams žinomi faktai. Tik šįkart rašoma, kad, Vokietijos atstovybėje gautomis žiniomis, jis sužalotas laikomas ne Maskvoje, o milicijos ligoninėje Vilniuje. Apie savo sumanymą rašyti knygą jis pasisakęs pasikalbėjime su JAV lietuviškų laikraščiu ir tuoj po dviejų dienų dingęs. Be to, rugsėjo 14 d., lydėdamas vokiečių saugumiečių, jis turėjęs susitikti su sovietiniais diplomatais ir prie jų pasisakyti, ar nori grįžti, ar ne.

Vokiečių saugumas buvęs tos nuomonės, kad nuolatine apsauga jam nereikalinga.

Rimgaudas Emilis Kasiulis, neseniai pabėgęs iš okup. Lietuvos.

Gyvendamas Lietuvoje Rimgaudas priklausė muzikiniam ansambliui „Lietuva“. Groja akordeonu ir birbyne. 1979 m. vasarą išvykęs iš Lietuvos su ansambliu gastroliuoti. Vakaru Vokietijoje paprašė politinio prieglobsčio. Š. m. spalio 24 d. BALFo rūpesčiu ir globa atvyko į Chicago.

Ir vėl naujas pabėgėlis

Spalio 25 d. BALFo vadovybė sudarė sąlygas spaudos bei radijo atstovams susipažinti ir pasikalbėti su neseniai iš okupuotos Lietuvos pabėgusiu Rimgaudu Emilium Kasiuliu.

Rimgaudas, 22 metų amžiaus, gimęs ir augęs Karaliaučiuje, rusų pavadiname Kaliningrade, Rytprūsioose. Rimgaudo tėvai, kaip ir kiti 50,000 lietuvių, į tą sritį nukeliavo, kai karui pasibaigus, visą Lietuvą užplūdo rusai kolonistai ir užėmė lietuvių turėtus darbus. Rimgaudo teigimu, tuo laiku lietuviai ne tik į Kaliningrado sritį keliavo, bet daugumas buvo priversti ieškoti darbo ir plačioje sovietinėje imperijoje, iš kurios tik mažas procentas sugrįžta. Gyvenimo sąlygoms priversti, daugelis susituokia su kitautėmis-čiais, pranykdami iš savo tautos. Kaliningrado srityje gyvenantiems lietuviams, ypač jaunajai kartai, grėšia toks pat likimas. Kadangi apart rusiškų, kitokių mokyklų nėra, tai tik stiprieji, kaip Rimgaudas išliks lietuviais. Ar ne keistas paradoksas? Čia mes turime kiek norime lietuviškų mokyklų, tačiau mūsų prieauglis tik stumiamas jas lanko su apgailėtiniu lietuvių kalbos mokėjimu. O Rimgaudas, kaip ir caro laikais motinos prie ratelio išmokintas lietuvių rašybos ir skaitybos, ir tik su tokia „cenzu“ buvo priimtas į lietuvišką mokyklą.

1978 m. Kaune baigęs muzikos mokyklą, buvo priimtas į muzikinį ansamblių „Lietuva“. Pereitą vasarą, išvykęs su ansambliu gastrolėms į Vak. Vokietiją, ansamblių paliko ir paprašė politinio prieglobsčio amerikiečių įstaigoje. kr.

Š. m. spalio 25 d. BALFo patalpoje įvyko spaudos ir radijo atstovų pasikalbėjimas su neseniai atvykusiu iš okup. Lietuvos Rimgaudu Emilium Kasiuliu.

Nuotrauka V. Noreikos.

45 PABALTIEČIŲ PROTESTAS MASKVOJE

BATUN'o - pabaltiečių organizacija demonstravo prie Jungtinių Tautų būstinės š. m. rugsėjo 28 d. New Yorke. Tai buvo minima 40- tosios Molotovo-Ribentropo sutarties metinės, kada jie prekiavo: Estija, Latvija ir Lietuva.

L. Tamošaičio nuotrauka

Naujas draugystės ir sienos n statymo susitarimas tarp SSSR ir Vokietijos įvyko 1939 m. rugsėjo 28 d. Tas susitarimas pakeitė rugpiūčio 23 d. Papildomąjį protokolą ta prasme, kad Lietuva „patikėta“ Sovietų Sąjungai, išskyrus teritoriją kairėje Šešupės pusėje, kuri bus vykdoma „specialias priemones“ vokiečių armijos okupuota.

1940 m. birželio 15-17 d., SSSR valdžios įsakymu, raudonoji armija pavartojo „specialias priemones“ Lietuvos, Latvijos ir Estijos teritorijose. Prijungta buvo ir ta Lietuvos teritorija, kuri pagal Stalino ir Hitlerio susitarimą turėjo būti prijungta prie Vokietijos.

1941 m. sausio 10 d. buvo pasirašytas Vokietijos ambasadoriaus dr. von Schulenburg ir SSSR Komisarų tarybos pirmininko Molotovo naujas slaptas protokolas, kurio objektu buvo paminėta Lietuvos teritorija. Vokietijos vyriausybė atsisakė SSSR naudai tos teritorijos ir vakarus nuo Šešupės už piniginę 7,5 milijonų aukso dolerių arba 31,5 milijonų reichsmarkių kompensaciją.

Molotovo-Ribentropo paktas buvo dviejų didžiausių istorijai žinomų tironų, Stalino ir Hitlerio, sąmokslas, nukreiptas prieš taiką ir žmoniškumą, kuris davė pradžią Antrajam pasauliniam karui. Todėl mes laikome, kad rugpiūčio 23 yra gėdos diena.

1941 m. rugpiūčio 14 d. JAV prezidentas F. D. Rooseveltas ir Didž. Britanijos premjeras W. Churchill pasirašė vadinamąją Atlanto Chartą, sudarytą iš 6 punktų. Tos chartos antrasis punktas sako, kad JAV ir Anglija „nesutiks su jokiais teritoriniais pakeitimais, kurie nesutaps su tomis teritorijomis suinteresuotų gyventojų laisvai pareikštamais norais“. Trečias punktas sako: „Jie pripažįsta teisę visoms tautoms pačioms pasirinkti vyriausybės formą, prie kurios jie nori gyventi; jie (signatarai) nori matyti atstatytas suverenumo ir apsisprendimo teises tų tautų, kurioms jos buvo jėga atimtos“. SSSR vyriausybė prisidėjo prie tos chartos 1941 m. rugsėjo 24 d.

Savo deklaracijoje SSSR pareiškė: „Sovietų Sąjunga savo užsienio politikoje... vadovausis tautų apsisprendimo principu... Sovietų Sąjunga palaikia kiekvienai tautai teisę į valstybinį nepriklausomumą ir savo krašto teritorinį nepažeidžiamumą, teisę susidaryti tokią socialinę santvarką ir pasirinkti tokią vyriausybės formą, kokią ji laikys tikslinga ir reikalinga ekonominei ir kultūrinei savo krašto gerovei užtikrinti.“

Reikia prisiminti, kad pagal tarptautinę teisę tautos negali pasinaudoti apsisprendimo teise, jei jų teritorija yra okupuota svetimos kariuomenės. Tada yra pabrėžta Lenino Taikos Deklaracijoje, kurioje sakoma, kad jei tautai „neduota teisės turėti laisvus

balsavimus, pilnai neatitraukus iš krašto prijungėjo kariuomenės, arba jeigu yra daromas svetimos jėgos stiprus spaudimas, tai toks susijungimas su kitu kraštu yra aneksija arba užėmimas per jėgą.“

1938 m. rugsėjo 29 d. negarbingo Muencheno susitarimo rezultatai buvo panaikinti Vokietijai pralaimėjus karą. Fed. Vokietijos vyriausybė, spaudžiama čekoslovakų viešosios nuomonės, pareiškė, kad Muencheno paktas yra negaliojantis nuo jo pasirašymo momento.

Tačiau atrodo, kad Molotovo-Ribentropo paktas teisiškai dar tebegalioja iki šios dienos. Mes manome, kad pasaulio viešosios nuomonės tylėjimas tik padrasina praeitę, dabartines ir ateities agresorius.

Mes kreipiamės:

Į SSSR vyriausybę su prašymu, kad paskelbtų viešai pilną Molotovo-Ribentropo pakto tekstą ir visus prie jo pridėtus slaptus protokolus. Primename, kad (Lenino) Taikos Dekrete Sovietų vyriausybė atsisakė nuo slaptos diplomatijos. Tuo pačiu mes prašome pareikšti, kad Molotovo - Ribentropo susitarimas yra negaliojantis nuo jo pasirašymo;

— Mes prašome, kad Vokietijos Federalinės Respublikos ir Vokietijos Demokratinės Respublikos vyriausybės viešai paskelbtų Molotovo - Ribentropo pakto negaliojančią nuo jo pasirašymo momento, ir mes prašome padėti SSSR vyriausybei panaikinti to pakto pasekmes: išvesti svetimą kariuomenę iš Baltijos valstybių teritorijos; kad tą uždavinį galima būtų atlikti, reikėtų sudaryti atitinkamą komisiją iš atstovų, paskirtų SSSR, Federalinės Vokietijos ir Demokratinės Vokietijos vyriausybių; ji turi likviduoti Molotovo - Ribentropo pakto pasekmes;

— Mes kreipiamės su prašymu į Atlanto Chartos signatarius, kad, vykdydami prisiimtą moralinę atsakomybę, aiškiai pasmerktų Mo-

lotovo - Ribentropo pakto ir jo padarinius. Mes norime priminti, kad pagal tarptautinę teisę tokia akcija nėra įsikišimas į kieno vidaus reikalus, nes minėtas elgesys savo esme ir tikslu sudarė pavojų taikai ir saugumui, kai buvo padarytas grubus prasizengimas visoms priimtoms tarptautinėms normoms. Tautų apsisprendimo principas pripažįsta legalumą visos eilės formų ir metodų kovoje prieš kolonializmą, kuris laikomas tarptautiniu prasizengimu. Su tuo susijęs yra tarptautinės paramos legalumas, teikiamas išsilaisvinimo kovose. Toliau, pagal Tarptautinės teisės principų deklaraciją, kiekviena valstybė yra įpareigota palaikyti ir padėti, vartojant visas kolektyvines ir paskiras priemones, realizuojant tautų lygybės ir apsisprendimo principus;

— Mes primename JTO generaliniam sekretoriui, kad ši tarptautinė organizacija yra tiesioginė įpėdinė Tautų Sąjungos, kurios pilnateisiais nariais buvo Estija, Latvija ir Lietuva, kol nebuvo joms pritaikytos „specialios priemonės“. Todėl Jums atitenka teisinė atsakomybė dėl šių kraštų likimo. Mes prašome artimiausioje JTO Bendroje sesijoje imti svarstyti klausimą, kaip likviduoti Molotovo - Ribentropo pakto pasekmes.

— Mes norime priminti, kad tautų apsisprendimo principas yra pripažintas dabartinės tarptautinės teisės. Jis yra įtrauktas visoje eilėje svarbių tarptautinių susitarimų, kaip Jungtinių Tautų statute (str. 1, 13, 55, 76); toliau — Deklaracijoje apie nepriklausomybės davimą kolonialinėms teritorijoms ir tautoms, kuri buvo priimta JTO Bendroje sesijoje 1960 m. gruodžio 14 d.; JTO Bendrosios sesijos 1965 m. gruodžio 20 d. rezoliucijoje, kuri pripažįsta kolonialinėms tautoms teisę kovoti už savo laisvę; Tarptautinėje konvencijoje, panaikinančioje visas rasinės diskriminacijos formas, kuri buvo patvirtinta JTO Bendroje sesijoje.

Savaitei bėgant...

Alf. D. Petraitis

— Atėjo Vėlinės ir prabėgo. Nubraukėme ašarą už savo brangiuosius, sukalbėjome amžiną atilsį... Likusieji šeimos nariai prisiminė savuosius, iškeliavusius į Amžinybę.

Ir labai gerai, kad atsirado balsas, kuris prisiminė ir tuos, kurie čia dirbo, skelbė Evangeliją ir pasiliko amžinajam poilsiui šioje žemėje. Neateis ant jų kapo padėti gėlėlės nei jų vaikai, nei vaikaičiai... Visi mes daugiau ar mažiau buvome jų šeimos dalis, giminės, nors ir dvasine prasme. Todėl buvo nepaprastai miela skaityti rašytojos Halinos Mošinskienės prisiminimo ir pagarbos žodžius lietuviams dvasiškiams, kurie savo jėgas ir darbą padėjo mūsų kolonijos labui.

— Nors lietuviai sako nemėgsta rašyti į spaudą, bet paskaičius paskutinius "Mūsų Lietuvos" numerius vis daugiau ir daugiau matyti *savomis jėgomis* užpildytų stulpelių. O kas įdomiausia, kad ir jaunoji karta imasi plunksnos meno. Niekas negimė rašytoju, bet jeigu jau pradeda, gali toli nueiti. Man čia prisimena vienas jvykis. Kas tai nutarė apvažiuoti pasaulį. Nutarė — padarė. Po to draugai jau pagarsėjusio keliauninko teiravosi: "Koks buvo didžiausias sunkumas visoje toje kelionėje"? — "Nueiti pirmuosius du kvartalus iki autobuso sustojimo vietos". Atseit, pradėti vykdyti nutarimą yra sunkiausia.

— Kalbant apie nutarimus, pas mus jų netrūksta. Pesimistų nuomone, mes tik planavome ir nieko nepadarėme. Neinant iki kito kraštutinimo, vistiek reikia pasakyti, kad gana daug buvo padaryta. Dažnai *mūsų atmintis yra trumpa* ir greit užmirštame kad ir svarbius lietuvių šitame krašte padarytus darbus. Jau vien faktas, kad mums pasisėkė įsigyti tokią didelę ir gražią stovyklavietę — sodybą, kaip *Lituanika*, turėtų mus padaryti labai laimingais. Bet dabar iškyla klausimas, ar mes tinkamai šiuo laikumi naudojames? Būtų gera proga apsilenkyti Lituanikoj lapkričio 25. Gal net būtų verta nuvežti, kad ir kokį svetimtautį parodyti, lietuviai turi. Tai gal iš jo išgirstume įvertinimo žodžius. Ir sužinotume, kokį puikų daiktą lietuviai turi ir... nežino.

— Gal nevisi pastebėjome, kad po *jaunimo kongreso* kai kas "pasimetė". Kitaip sakant išvažiavo ir negrįžo. Dabar jau rašo spaudoje, kaip smagu ir gražu Vokietijoje. Gal nesmagiau, kaip čia pas mamą ir tėtę. O gal dar liūdniau, kad berniukas toli. Bet "pasimetėlės" sugrįš, gerai kalbėdamos lietuviškai. Sužinos daugiau ir apie Lietuvos istoriją ir kultūrą. O visą tai yra neįkainuojamas turtas. Jo kaina — būti toli nuo savųjų, pakelti studento užsienyje sunkumus, o gal net pasvajoti apie tolimą "feizua-dą"... Bet visa tai verta. Kai iš ten sugrįš, pasakys, kad buvo verta. Jaunimo sąjunga tuomet praturtės naujomis jėgomis.

Reikia baigti, pasibaigė vieta. Pokalbio temos tačiau nepasibaigė ne.

*Auka paremk lietuvišką spaudą,
nes ji palaiko mūsų tautinę
gyvybę!*

45 PABALTIEČIŲ PROTESTAS

1965 m. gruodžio 21 d. Tarptautiniame pakte apie žmonių teises priimtame JTO Bendrojoje sesijoje 1966 m. gruodžio 16 d.; Deklaracijoje apie tarptautinės teisės principus, priimtoje JTO XXV jubiliejinėje Bendrojoje sesijoje 1970 m. spalio 24 d. Šiuose ir kituose tarptautinės teisės aktuose, priimtuose JTO atidengiamas turinys tu dabartinių tautų lygiateisiškumo ir apsisprendimo principų.

Tatai reiškia:

— Teisę visoms tautoms laisvai tvarkyti savo likimą, t.y. visai laisvai nustatyti savo vidaus ir užsienio politinę padėtį be užsienio įsikišimo ir savarankiškai tvarkyti savo politinį, ekonominį, socialinį ir kultūrinį išsivystymą;

— Teisę kiekvienai tautai pačiai spręsti kaip panaudoti savo gamtos turtus ir išteklius;

— Pareigą visoms valstybėms veikti kolektyviai ir savarankiškai kad būtų įvykdyti tautų lygybės ir apsisprendimo principai, kaip yra nustatyta JTO statute.

— Lygybės ir savivaldos principai yra paskelbti kaip svarbūs tarptautinės teisės dėsniai Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos Baigiamajame akte (Helsinkyje).

Kaip Jums žinoma, Pone Generalini Sekretoriau, aukščiau paminėti tarptautiniai dokumentai, kurie yra privalomi visiems, yra laisvomi kai kurių valstybių JTO narių. Mes norėtumėme, kad artimiausia JTO Bendroji sesija apsvaistytų padėtį, kokia dabar yra Latvijoje, Estijoje ir Lietuvoje nes tu kraštų gyventojams yra atimta teisė ir galimybė tvarkyti savo pačių likimą.

1979 m. rugpiūčio 23 d.

(Seka parašai perrašyti iš rusiško šrifto)

Romas Andrijauskas, Stasė Andrijauskienė, Alfonsas Andriukaitis, Edmundas Bartuška, Vytautas Bastys, Vytautas Bogušis, kunigas Vladas Bobinas, Romas Vitkevičius, Jonas Volungevičius, Jonas Dambrauskas, Jonas Eišvydas, Rimas Žukauskas, Ivars Žukovskis (Lat.), Alfredas Zaidaks (Lat.), Juris Ziemelis (Lat.), Liūtauras Kazakevičius, Leonas Laurinaitis, Rimas Mažukna, Kunigas Mocius, Mart Niklus (Est.), kunigas Napoleonas Norkūnas, Sigitas Paulavičius, Angelė Paškauskienė, Kęstutis Povilaitis, Jadvyga Petkevičienė, Jonas Petkevičius, Jonas Protusevičius, Sigitas Randis, Endel Ratas (Est.), Henrikas Sambore, Julius Sasnauskas, Leonora Sasnauskaitė, Algis Statkevičius, Kęstutis Subačius, Ann Tarto (Est.), Antanas Terleckas, Erik Udam (Est.), Intas Calitis (Lat.), Petras Cidzikas, Arvydas Cekanavičius, Vladas Šakalys, Jonas Šerkšnas, Zigmąs Širvinskąs, Mečislovas Jurevičius, kunigas Virgilijus Jaugelis.

(45 pabaltiečių pareiškimą remiančių rusų prierašas)

Baltijos respublikos — Lietuva, Estija ir Latvija — buvo įjungtos: SSSR, nekreipiant dėmesio į tu kraštų gyventojų norą — iš esmės kaip SSSR armijos okupacijos rezultatas.

Palaikydami lygias teises ir tautų apsisprendimą, gerbdami kiekvienos tautos teisę laisvai spręsti savo likimą, mes laikome, kad dabartinėje istorinėje padėtyje Lietuvos, Latvijos ir Estijos apsisprendimo klausimas turi būti išspręstas referendumo būdu, atliekamu kiekviename tu kraštų ir tokiose sąlygose, kad būtų užtikrintas laisvas tautos valios pareiškimas.

Mes palaikome Lietuvos, Estijos ir Latvijos atstovų kreipimąsi iširti tu kraštų gyventojų teises pažeidimą dėl apsisprendimo ir laisvės nepriklausomai tvarkyti savo likimą.

1979 m. rugpiūčio 23 d.

Malva Landa, Viktor Nekipelov,
Tatiana Velikanova, Sakharov,
Arina Gzb (Ginzburg)

Eilėraščiai iš Lietuvos

Prašvito, pakilo saulutė anksti,
Paukšteliai pragydo šilę.

Prażydo palangėj snieguolė skaisti
Ir maudos, visa rasoje.

Taip noris pakilti į kalną aukštai.

Dainuoti gražiausias dainas,

Taip noris skrajoti, kur plauk

debesiai.

Į ateitį kelią surast.

Kad galėčiau aš dainą supinti
Iš akordų skambių
Ir tėvynę žiedais išdabinti
Gėlių nuostabių.

Kad galėčiau prakalbinti ažuolą seną
Mūsų girių plačių,
Pasakytų jisai, kaip bočiai gyveno,
Gynė kraštą tėvų.

PARDUODAMAS

DAILININKO

JONO RIMŠOS

paveikslas (110 X 140 cm)

Kaina Cr. 120.000

Skambinti 240-1075

Vyskupas, diplomatas, profesorius ir kankinys

Studentės ir mokytojos atsiminimai apie dr. Mečislovą Reinį

MONIKA LIULEVICIENĖ

Vyskupas Mečislovas Reinys, gimęs Daugailių v., Utenos apskr. - mirė Vladimiro kalėjime 1953 m. lapkričio 8 d. Pr. metų lapkričio 8 d. suėjo 25 metai nuo jo mirties. Vyskupas ganytojas, profesorius. Gindamas lietuvių ir Lietuvos Bažnyčios reikalus buvo rusų areštuotas ir mirė kankinio mirtimi Sov. Sąjungoje.

Dar būdama gimnazijoje apie kun. dr. Mečislovą Reinį buvau daug girdėjusi, nes jis buvo vienas pirmųjų ateitininkų, kuris tuo laiku dalyvaudavo ateitininkų konferencijose. Mūsų kuopos atstovai, grįžę iš konferencijos, darydavo kuopos susirinkime pranešimus. Dažnai jų pranešimuose girdėdavome minint kun. dr. M. Reinį aktyviai pasireiškusį konferencijoje.

1925 m. baigusi Marijampolės Rygiškių Jono Gimnaziją, rudenį nuvykau Kauną į Lietuvos universitetą studijuoti. Stojau į teologijos – filosofijos fakultetą. Tuo laiku teologijos-filosofijos fakultete psichologijos profesorium buvo kun. dr. M. Reinys.

Pirmą kartą nuėjusi į psichologijos paskaitą nustebau, kad susirinko tiek daug klausytojų. Visi suolai buvo pilnutėliai klausytojų, net prie sienų stovėjo studentų eilės. Mat, prof. M. Reinio paskaitas lankė ir kitų fakultetų studentai. Jie džiaugdavosi, kad prof. M. Reinys į paskaitas ateidavo gerai pasiruošęs, įdomiai kalbėdavo. Tad valanda nepaprastai greitai prabėgdavo.

Studentai psichologijos profesorių labai gerbė. Klausytojai jausdavo ir prof. M. Reinio pagarbą kiekvienam žmogui. Daug kartų esu girdėjusi, kad psichologijos studentai džiaugdavosi turį tokį nuoširdų profesorių.

Per semestrinius patikrinimus prof. M. Reinys ramiai klausinėdavo studentą. Jei studento žinios buvo nepakankamos,

jis nurodydavo knygas, kurios jam pagelbėtų giliau susipažinti su nagrinėjamu klausimu. Neteko nė iš vieno studento ar studentės girdėti, kad psichologijos prof. M. Reinys būtų egzaminų metu neteisingai įvertinęs. Jis ramiai klausydavo studento aiškinimo. Jei būtų studentas nelabai giliai į klausimą pažvelgęs, tai profesorius žiūrėdavo į jį su užuojauta. Bet jei studentas parodydavo savo platų ir gilų žvilgsnį, prof. M. Reinys visada studentą pagirdavo.

Prof. M. Reinys nepasikeitė ir pakeltas į vyskupus. Jis ir toliau visus studentus bei studentes sutikęs universiteto koridoriuje maloniai kalbindavo, klausdavo apie studijas ir studento gyvenimo rūpesčius. Jei kas pasiskųsdavo, tai visada stengėsi padėti.

1929 m. birželio mėn. 15 d. išlaikiau universiteto baigimo diplominius egzaminus. Prof. vysk. M. Reinys sutikęs mane koridoriuje, pasveikino ir paklausė:

– Gal norėtum dirbti Vilkiškių "Žiburio" gimnazijoje? Galėčiau apie tai pakalbėti su gimnazijos direktoriumi. Darbą gimnazijoje gauti dabar nelengva.

Vilkiškių jis buvo vyskupu koadjutorium, taigi jo žodis ten daug reiškė.

– Ačiū, Ekscelencija! – padėkojau susijaudinusi ir jam paaškiniau savo norą. – Svajojau, baigusi mokslą, dirbti Augštaitijoje ar Žemaitijoje. Norėčiau labiau susipažinti su augštaičių ir žemaičių tarmėmis. Aš Suvalkiją ir jos tarmes

jau pažįstu. Mano tėviškė yra Suvalkijos Dzūkijoje. Gimnaziją lankiau Suvalkijos kapsų krašte.

Profesorius mano aiškinimą išklaušė ir ramiai pasakė:

– Linkiu, kad Tavo svajonės išsipildytų ir pasisektų gauti darbą, kur traukia širdelė.

Netrukus paaškinėję, apie kokius sunkumus gauti darbą prof. M. Reinys kalbėjo ir kodėl siūlė savo pagalbą gauti darbą Vilkiškių "Žiburio" gimnazijoje.

Mano pusbrolis turėjo draugą, kuris buvo mokytoju Eržvilko vidurinėje mokykloje. Pusbrolis, pasitaręs su manim, parašė draugui laišką, klausdamas, ar ten nereikia mokytojo. Labai greitai gavo iš draugo atsakymą, kad Eržvilko vidurinei mokyklai reikia lietuvių kalbos mokytojo. Pusbrolis vėl parašė savo draugui ir paprašė, kad direktoriui pasiūlytų mane lietuvių kalbos mokytoja. Tame laiške parašė ir mano tėviškės adresą, nes po diplominių egzaminų išvažiavau į tėviškę.

Liepos mėn. pabaigoje gavau iš Eržvilko vidurinės mokyklos direktoriaus malonų laišką, kuriame jis pranešė, kad paprašė švietimo ministeriją mane patvirtinti Eržvilko vidurinės mokyklos lietuvių kalbos mokytoja.

Gavusi minėtos mokyklos direktoriaus laišką, buvau labai laiminga. Direktoriaus laiškas buvo gera pradžia. Galėsiu gerai susipažinti su žemaičių tarme. Visada norėjau dirbti su žemesniųjų klasių mokiniais, o Eržvilko mokykla turėjo tik pirmas keturias klases. Tai gi, dirbsiu su jaunais mokinukais.

Deja, laimė greit pasitraukė nuo manęs, nes rugpjūčio mėn. pabaigoje gavau Eržvilko vidurinės mokyklos direktoriaus laišką, kuriame jis pranešė, kad švietimo ministerija manęs netvirtina minėtos mokyklos mokytoja. Direktoriaus nebuvo parašyta kodėl ministerija manęs netvirtina. Nusprendžiau vykti pati į švietimo ministeriją. Man nurodė, kad reikia aiškintis su vidurinių mokyklų departamento direktorium Juozu Žuku.

Direktorių radau sėdintį prie rašomo stalo. Jis pakėlė galvą. Pamatęs mane, nusišypsojo ir ramiai paklausė:

– Kuo galiu, panele, Jums padėti?

Jam paaškiniau savo rūpestį, kad manęs netvirtina Eržvilko vidurinės mokyklos mokytoja. Jis maloniai šypsodamasis ramiai atsakė:

– Mat, panele, dabar mes studentų, kurie nėra baigę universiteto, neskiriame mokytojais.

VYSKUPAS DIPLOMATAS...

— Aš jau baigiau universitetą! Turiu diplomą! — susijaudinusi sušukau.

Juozo Žuko veidas pasikeitė. Jo maloni šypsena dingo. Man atrodė, kad jam pasidarė nemalonu.

— Nematom reikalo kiekvienam aiškinti, kodėl neskiriame mokytojų! — pasakė Juozas Žukas.

Tai pasakęs, pasiėmė popierių ir pradėjo rašyti. Supratau, kad pokalbis yra baigtas. Padėkojau ir išėjau.

Tada švietimo ministerijoje augštesniųjų mokyklų (gimnazijų) direktoriumi buvo Antanas Daniliauskas. Kai mokiausi Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje, jis buvo gimnazijos direktoriumi. Mūsų klasėje dėstė istoriją. Mane gerai pažino. Kai baigiau gimnaziją, man siūlė likti gimnazijoje mokytoja, bet aš norėjau studijuoti. Jam tai paaiškinau. Jis mano sumanymui pritarė. Taigi, po pokalbio su J. Žuku nusprendžiau pakalbėti su dir. Antanu Daniliausku.

Nuėjusi į augštesniųjų mokyklų departamentą, radau laukiančius kelis interesus, bet laukti ilgai nereikėjo. Mane pakvietė į direktoriaus kabinetą. Departamento dir. A. Daniliauskas mane maloniai sutiko. Paprašė sėstis ir liūdnai žiūrėjo į mane. Jaučiau, kad jam yra žinomas mano rūpestis. Man pasidarė sunku. Negalėjau praverti burnos, o ašaros veržėsi iš akių.

Direktorius A. Daniliauskas atsiduso ir švelniai prabilo:

— Suprantu tave! Žinau tavo skausmo priežastį ir kodėl taip atsitiko.

— Aš negaliu suprasti! Kodėl? — susijaudinusi klausiau.

— Buvai visada ateitininkė! — tyliai ištarė direktorius. — Į valstybinę gimnaziją tavęs skirti negalima, bet į privatinę paskirsiu. Privatinėse gimnazijose mūsų galia yra mažesnė. Šakių "Žiburio" gimnazija neturi prancūzų kalbos mokytojo. Parašysiu dr. Kazimierui Jokantui laišką. Jis yra "Žiburio" draugijos pirmininkas. Su juo turiu susitarti dėl mokytojų skyrimo į "Žiburio" draugijos gimnazijas. Dr. K. Jokantas yra mergaičių "Aušros" gimnazijos direktorius. Dabar jis tikrai yra gimnazijoje. Ten nuėsi jam mano laišką. Nesirūpink, bus viskas gerai! — maloniai kalbėjo direktorius A. Daniliauskas.

Jis atsisėdo prie savo rašomojo stalo ir rašė. Pabaigęs man padavė.

— Kai viską sutvarkysime, tai pasiūsiu tau į tėviškę telegramą. Žinai, juk gimnazijose mokslas jau prasidėjo. Pran-

cūzų kalbos mokytoja Šakių gimnazijai labai reikalinga.

Švietimo ministerijos augštesniųjų mokyklų departamento direktorius man palinkėjo sėkmės mokytojos darbe ir maloniai šypsodamasis ištiesė ranką atsiveikinti. Jam nuoširdžiai padėkojau ir išėjau.

Nuėjau į "Aušros" mergaičių gimnaziją ir įteikiau dr. K. Jokantui Daniliausko laišką. Dr. K. Jokantas, perskaitęs laišką, pažadėjo tuojau su švietimo ministerija reikalą sutvarkyti.

Grįžusi į tėviškę, gavau švietimo ministerijos augštesniųjų mokyklų departamento direktoriaus telegramą, kad esu paskirta Šakių "Žiburio" gimnazijos mokytoja. Taigi, turėjau dirbti Suvalkijoje.

Tais pačiais metais Šakių "Žiburio" gimnaziją aplankė iš Vilkaviškio vysk. M. Reinys. Jis šioje gimnazijoje rado daug savo studentų. Su visais maloniai pasikalbėjo. Man buvo nesmagu, kad mane rado dirbančią Suvalkijoje, bet jis apie tai neužsiminė. Aš jį atsiprašiau. Jis nuramino, kad suprato mane.

Vysk. M. Reinys kelis kartus buvo aplankęs Šakius. Vizituodamas gimnaziją, mokytojams ir mokiniams skaitydavo paskaitas, 1937 m. rudenį jis buvo tik ką grįžęs iš JAV-ų. Po Amerika vysk. M. Reinys keliavo keletą mėnesių. Jis buvo aplankęs visas lietuvių kolonijas. Savo įspūdžius apie Ameriką papasakojo Šakių gimnazijos mokytojams ir mokiniams gimnazijos salėje. Ypatingai visus jaudino šiurpus vaizdas jo lankymosi metu vasaros karščių Čikagoje. Vysk. M. Reinys papasakojo, kaip karštomis naktimis kankinasi Čikagos lietuviai, nes baisūs karščiai būna ne tik dieną, bet ir naktį. Mes dabar suprantame, kad tuo metu buvo tikrai pragariškas lietuvių butuose karštis. Tada žmonės Čikagoje vėsintuvų neturėjo. Mes, mokytojos, ilgai kalbėjome apie tuos baisius Čikagos karščius. Nė viena Čikagoje gyventi nenorėjome. Džiaugėmės, kad nereikia ten važiuoti.

Visai kitaip galvojau 1949 m., kai rengėmės keliauti iš Vokietijos į Čikagą. Nors apie tuos karščius, vysk. M. Reinio pasakotus, prisiminėme, bet dėkojome Dievui, kad leidžia keliauti į Čikagą. Tada minėjome arkivysk. M. Reinį ir galėjome jo liūdno likimo — mums buvo aišku, kad jo laukia kankinio mirtis, nes jis buvo kilni asmenybė.

KNYGOS

Mokyklinis Portugalų-Lietuvių Kalbų Žodynas

Paruošė Alf. D. Petraitis ir Liucija Jodelytė Butrimavičienė. Išleido Brazilijos Lietuvių Bendruomenė 1979 metų pradžioje. Tiražas 1000 egzempliorių.

Šis žodynelis skiriamas lietuvių kalbos šeštadieninėms mokykloms ir visiems tiems, kurie nori šiek tiek pramokti lietuviškai. Tai antroji dalis: portugališkai lietuviškoji. Žodynelio apimtis virš 5000 žodžių.

Kaina Cr. 50,00

Janina Degutyte

*GATVĖS TEŠKA. Lyja į veidą.
Vejas artimu rudeniū pūčia.
Sukauptai kasdienybeje skaitom
Saulės virpesį tarp eilučių.*

*Virš vingriuotų karnizų ir bokštų
Skliautas dunkso ūkuos metalinis
Ar balandžiai pilki neuztrokštu
Ant besaulės aikščių krūtines?*

*Jeigu džiaugsmo kiek nori turėtum,
Jo vistiek niekada neužtektų.
Skyla skliautas — pro ūką, pro lietu
Pabučiuoja saulė į kaktą.*

*Viskas lengva — lyg būtum gimus
Patį šimtą kartą iš naujo.
Prie kaktos — saulės lūpų dvelkimas.
Spindulys — atsigniauzusioj saujoj.*

1962 m.

VEIKLOS KALENDORIUS

Lapkričio 18 d. MALDOS DIENA UŽ LIETUVĄ Agua Razoj per lietuviškas pamaldas N.S. de Lourdes bažnyčioj 8,20 val.

Lapkričio 25 d. PIKNIKAS LITUANIKOS sodyboj.

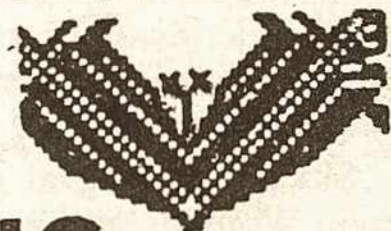
Gruodžio 1 d. VOLUNGĖS choro LINKSMAVAKARIS Šv. Kazimiero parapijos salėj 20 val.

Gruodžio 1-2 d. Sąjungos moterų sekcijos BAZARAS.

Gruodžio 9 d. MALDOS DIENA UŽ LIETUVĄ Tucuruvi ir Jačanoj gyventiems lietuviams JAČANĀ SEMINARIJOS KOPLYČIOJ 8,30 val.

**PIRKITE LIETUVIŠKUS
KALĖDINIUS SVEIKINIMUS**

IŠ KAROLIO WOJTYLOS—POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II—POEZIJOS

Easter Vigil &
Other PoemsKAROL
WOJTYLA

Translated by Jerzy Peterkiewicz

Pop. Jono Pauliaus poezijos rinkinio viršelis.
Išleido Random House, New Yorke.

Dabartinis popiežius Jonas Paulius II rašė eilėraščius dar būdamas paprastu kunigu, o net ir pakeltas į Krokuvos vyskupus. Jo poezija buvo spausdinama įvairiuose lenkų žurnaluose. Pasirašydavo slapyvardžiu Andrzej Jawien, pasirinktu personažo vardu iš lenkų literatūros, kaip, pavyzdžiui, mūsų kunigas K. Žitkus, pasirinkęs literatūrinio personažo Vinco Stonio vardą ir pavardę. Kas tas Andrzej Jawien, ilgai niekas nežinojo.

Dabar dalį tų eilėraščių surinko ir į anglų kalbą išvertė Jerzy Peterkiewicz, sudarydamas rinkinį antrašte "Easter Vigil & Other Poems". J. Peterkiewicz vertėju buvo parinktas popiežiaus komisijos. Jis tam kvalifikuotas poetas, kritikas, mokslus ėjęs Varšuvoje, dabar dėstąs lenkų literatūrą Londone.

Knygą gražiai išleido Random House, New Yorke; ji turi 82 psl., kaštuoja \$5.00.

Poezijos turinys gyvenimiškas, su religiniu atspalviu. Temos. Motina, Moteris prie šaltinio, Samarietė (biblinės variacijos), Kireniečio (padėjusio Kristui nešti kryžių) profiliai, Bažnyčios idėjos, Velykų naktis, mintys apie darbininką, mokslininką.

Eilėraščiai sukurti pokariniiais 1950-1962 metais. Kai kurie parašyti visuotinio Bažnyčios suvažiavimo metu Romoje, pvz. Negras, skirtas jo ten sutiktam Afrikos vyskupui.

Rinkinys, pradedamas poezija apie Mariją, baigiamas temomis apie žmogų istorijoje. Vieno eilėraščio tekstas spausdinamas kartu ir lenkiškai.

Čia spausdinami keli tų dabartinio popiežiaus eilėraščių laisvi vertimai, kuriuos iš anglų kalbos atliko mūsų bendradarbis kun. Juozas Prunskis.

Skaitytojas lengvai galės pastebėti, kad Karolio Wojtylos poezija yra labai "šiuolaikinė", savo forma primenanti pačią moderniąją poeziją.

Intelektu žmogui

Išplėsi tu iš savojo gyvenimo žavumą, spal- / vingumą,
Nuotykių skonį, erdvę ir spontaniškumą.

Kaip grubios tavo sąvokos, sprendimai, for- / mulės
Kaip kondensuotos visada, tačiau tuščiavidu- / rės.

Negriauk manos gyvybės. Priimki lemtį žmo- / gišką,
Kiekvienas kelias turi kryptį į tiesą.

Negras

Brangus mano broli, tai tu, bekraste žeme, / kurią jaučiu.

Kur upės staiga išdžiūsta, ir saulė
Taip kepina kūną, kaip rūdą degina žaizdre.
Bet aš jaučiu tavas mintis. Jos kaip mano,
Kai jos prasiveržia, balansas tas pats
Tiesos ir klaidos svarstyklėse.
Džiugu sverti mintis tomis pat svarstyklėmis,
Mintis, kurios skirtingai mirga tavo ir mano
Tačiau iš esmės — jos tos pačios. / akyse,

Invokacija į žmogų, kuris tapo istorijos kūnu

Aš šaukiu tave ir ieškau tavęs,
Kuriam istorija išikūnijo.
Aš artėju prie tavęs ir nesakau "pribūk",
O tik sakau "būk".

Būk ten, kur daiktuose nėra jokio įrašo,
Bet kur žmogus buvo savo siela, širdimi, troškimais, kančia, valia,
Kur jį degino jausmai ir švenčiausia gėda,
Būki amžinu seismografu nematomos tikrovės.

O, žmogau, kuriame susitinka mūsų žemiausios gelmės ir aukščiausios
Kuriam tai, kas yra viduje, yra ne tamsi našta, o širdis. / viršūnės.
Žmogau, kuriame kiekvienas žmogus gali rasti savo atspindį
Ir poelgių šaknis: gyvenimo ir mirties veidrodi,
Įbedusį žvilgsnį į žmogaus slinkti.

Per istorijos lėkštumas aš visada pasiekiu tave,
Einanti prie kiekvienos širdies, einanti prie kiekvienos minties
(Juk istorija tai perteklius minčių, širdžių mirties),
Aš ieškau tavo kūno visai istorijai,
Aš ieškau tavo gelmės.

Mergaitė, nusivylusi meile

Gyvsidabriu mes matuojame skausmą,
Matuojame kūno temperatūrą ir orą;
Bet ne tuo būdu patiriamos mūsų ribos —
Jūs manote, kad esate visatos centras,
O, kad gi galėtumėt suvokti, jog nesate
Centras yra Jis, / centras.
Betgi ir Jis nesulaukia meilės,
Argi to nematai?

Žmogaus širdis — kam ji?
Tai kosminė temperatūra. Širdis. Gyvsidabris.

Magdalena

Dvasia pasikeitė, bet mano kūnas lieka
Toj pat vietoj. Mane parsunkia skausmas,
Kuris tęsis, kol aš laikysiuos savo kūne.
Bet dabar aš galiu duoti dvasios maisto,
Kur anksčiau tebuvo alkis.

Būna laikas, kai pergyvenu meilės skausmą
savaitėmis, mėnesiais, metais.
Tada, kaip nudžiuvusio medžio šaknys —
sausas mano liežuvis
Ir mano gomurys. Mano lūpos nedažytos
Dabar iš klaidos skardenasi tiesa.

Betgi viso pasaulio sausrą
Jaučia Jis, o ne aš...

JUOZAS GRIŠMANAUSKAS

TOLIMIEJI KVAADRATAI

LIŪDI RŪPINTOJĖLIAI

Plungeje mokiniai, grįždami namo ar bėgdami į pamokas užbėgdavo į Liurdo grotą, ir kartais prie altorėlio uždegdavo žvakutę, kartą padėdavo gėlių prie Marijos kojų, sukalbėdavo maldelę. Kai 1947 m. spalio mėn. iš po nakties Liurdo grotos Marijos stovyla atrasta apipilta derva, o prie bažnyčios stovinčiai Marijos stovylai nudaužyta nosis, kilo didelis pasipiktinimas, ir valsčiaus tikinčiųjų komitetas pasiskundė saugumui dėl šito nusikaltimo.

Saugumo viršininkas daug geriau žinojo, kas yra taip padaręs, nes jis nusišypsojo ir dar pasakė atstovams.

— Geriau jau jus pasirūpinkite iš viso tuos savo altorius ir stovylas nuimti, nes jie vistiek bus išnaikinti. O kam ta bažnyčia reikalinga? — kalbėjo jis, — padarysim iš jos gimnazijos salę. Mokiniai taip ją mėgsta, vis laksto ten, tai kasdien galės sėdėti. Ir pasiūkti ten bus gerai.

Jo grąšinimas dėl bažnyčios tuo metu dar nebuvo įvykdytas, bet prie šitokių sąlygų, tai gali įvykti kiekvieną dieną. Gi Liurdo stovyla ne tik iš Plungės buvo nuversta ir pašalinta, bet ir Kretingoje, nugriovę altorių, Liurdo vietoje rusai pasidarė bunkerį. O seniausia Lietuvoje, gražioji Palangos grotą, esanti parke, pakeliui į pajūrį, Birutės kalno papėdėje, pašalinus Marijos stovylą, riogso kaip tuščia akmenų Landynė. Birutės kalno viršuje, kiekvienam bent kartą Palangoje buvusiam pažįstama, puiki koplyčia, paversta išviete, net durys išneštos. Netoli stovi medinis bokštas, kuriame patruliuoja pajūrio sargyba, matyti, jiems ir įrengti "patogumai" šitoje lietuvių šventovėje.

Jo grąšinimas dėl bažnyčios tuo metu dar nebuvo įvykdytas, bet prie šitokių sąlygų, tai gali įvykti kiekvieną dieną. Gi Liurdo stovyla ne tik iš Plungės buvo nuversta ir pašalinta, bet ir Kretingoje, nugriovę altorių, Liurdo vietoje rusai pasidarė bunkerį. O seniausia Lietuvoje, gražioji Palangos grotą, esanti parke, pakeliui į pajūrį, Birutės kalno papėdėje, pašalinus Marijos stovylą, riogso kaip tuščia akmenų landynė, Birutės kalno viršuje, kiekvienam bent kartą Palangoje buvusiam pažįstama, puiki koplyčia, paversta išviete, net durys išneštos. Netoli stovi medinis bokštas, kuriame patruliuoja pajūrio sargyba, matyti, jiems ir įrengti "patogumai" šitoje lietuvių šventovėje.

Vieton bažnyčios bolševikai stengiasi duoti pakaitalą. Prie mokyklų, fabriky, kolchozuose įtaisyti vadinami raudonieji kampeiliai, kuriuos žmonės pravardžiuoja komunistų koplyčiomis. Ten agitatoriai, atvykę iš miesto, šviečia žmones apie tikėjimo kenksmingumą ir prietarus.

Bet žmonės vistiek sekmadieniais keliauja į bažnyčią. Kai jau kartą pakliūni į kolchozą, jau nepasikinkysi savo arklių, nesusodinsi savo šeimynos, nevažiuosi šauniai, juokais prasilenkdamas su kaimynais, į bažnyčią, į atlaidus. Dabar visi pėsti, kaip elgetos. Todėl iš tų kaimų, kurie toliau nuo bažnyčių, ar iš tų vietovių, kurie jau neteko savo parapijos pamaldų, ypač senesniems, ar netvirtiems žmonėms sunkiau nueiti pasimelsti, bet, kas yra pajėgus, kam arčiau, tų niekas nesulaiko.

Nesulaiko nė nuo pagarsėjusių šventų vietų lankymo, kaip Žemaičių Kalvarijos, kur seniau, ne tik Nepriklausomybės laikais, bet jau senovėje, suplaukdavo savaitei begalinės minios

SKAITYTOJAI RAŠO...

D. Gerbiamas Kun. Gavenai,

Dėkui ir dar kartą dėkui Jums už atsiųstą Litanią su Jūsų prieraišu, ir už magnetines juosteles — Maiironį, Mickevičių ir Čiurlionį ir liaudies bei estradines dainas. Su ašaromis akyse klausiausi tų deklamacijų, kurias vaikas būdamas mokiausi, ir dabar po tiek metų išgirstu vel gyvą — lietuvišką žodį. Buvau sujau-dintas, klausydamas JŪRĄ ir MIŠKĄ ir styginį kvartetą. Pasijutau lyg naujai žmogumi patapęs...

Kada lankydamas savo indenus ragindavau, kad jie susimąstyti ir savo gencių — tautų gerybes nepamirštų, kad jas puoselėtų, matydavau juos lyg atsigauinant, ypač kada jie klausydavos ar dainuodavo savo praeities dainas... Bet kada as pats išgirdau savąją kalbą, ant savo paties kailio patyriau tą dainos ir žodžio galybę: paliečia giliausius širdies užkampius... Dabar kasdien klausausi — lyg tyresnio oro atsikvėpdamas. Viešpats Jums teatlygins už toki brangų mostą, ir teskatins nenusiminti prie didesnių kliūčių. Meldžiu kas Viešpats Jums tvirtumo ir materialines paramos suteiktų šiam darbe.

Kun. Kazys Bekšta

Manaus, 1979.XI.4

P.S. Jūsų spausdinami kultūriniai rašiniai apie Vilniaus Universitetą ir didžiąsias asmenybes — Mūsų Lietuvoj — tai deimanciukai. Iš praeities Tavo sūnūs te stiprybė semia.

GEGUŽINĖ

M. K. ČIURLIONIS

melodias de lituania

IR KITOS

LIETUVIŠKOS MUZIKOS KASETĖS

PARDUODAMOS

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

FÁBRICA DE GUARDA — CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Bany's Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res. 274-4886

CURSO DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA

Informações:

Caixa Postal 4421
01000 SÃO PAULO, SP

SEKMADIENINIAI IŠPŪDŽIAI

Dalis mūsų kolonijos tikinčiųjų, (sekmadieniais) klauso Šv. Mišių, Šv. Kazimiero parapijos koplyčioje, kurios vyksta kiekvieno sekmadienio rytą, 8 valandą. Po to seka Mišios braziliskai, vietos gyventojams, kuriose tankiai dalyvauja ir lietuvių kilmės tikintieji, nesuprantantieji lietuviškai. Šios Mišios yra tuom patogios, kad išklausysieji šių Mišių, turi laiko visą dieną priimti namuose svečius ar aplankyti gimines ir pažįstamus.

Pamokslai koplyčioje yra visų klausomi su atyda, nes čia nėra jokio spiegiančio garsiakalbio, kuriame daugelyje atvejų, klausytojai vienas kito klausinėja, kokia kalba kunigas kalba, ir kame nors ir geriausi pamokslai neatsiekia jokio tikslo.

Čia koplyčioje, tikintieji, iš geros vertės pamokslų turi daug naudos. Turėjome Tėvus Jėzuitus, kurie beveik visi buvo puikūs pamokslininkai ir dabar Kun. Saleziečiai praveda pamokslus gerai tam pasiruošę, tik gaila, kad daugelis nenori tų pamokslų pasiklausyti, todėl atsilankančių skaičiuje daugiausiai yra tik moterys. (Vyrai matyt tiki, kad moterys ir už juos pasimels).

Kadangi jaunesnieji kunigai Saleziečiai, tankiausiai išvyksta sekmadieniais laikyti pamaldų įvairiuose bairuose, tad daugiausiai, sekmadieniais Mišias aukodavo ir turiningus pamokslus sakydavo Klebonas Pr. Gavėnas. Jam laikinai išvykus, jį pavaduoja kun. P. Urbaitis, puikiai aiškindamas skaitymus ir Šv. Rašto ištraukas, bet kas dieną, Kun. P. Urbaitis, vieną dalelę pamokslų skiria įvairiems mūsų kolonijos svarbiems atsitikimams paminėti, nepamiršdamas ir nekurių svarbių ir praktiškų patarimų mūsų kasdieniniame gyvenime.

Šį sekmadienį jis iškėlė vieną labai svarbų klausimą, kuris jau rodosi buvo minėtas "Mūsų Lietuvoje" apie testamentų sudarymą ir turto pasiskirstymą, esant dar gyvam to turto savininkui.

Kun. P. Urbaitis, nurodė net vieną atsitikimą (tokių atsitikimų jau yra nemažai) kaip pavyzdį, kur tūlas tautietis pasimiręs, paliko net trejus namus, neturėdamas jokių įpėdinių. Likusis turtas, žinoma, pereis valdžios globon ir nuosavybėn, nes mes neturime savo atstovybės, kuri galėtų pasirūpinti paieškot giminių ar kita.

Dra. HELGA HERING

MEDICA - GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

KALBAMA LIETUVISKAI

Av. Eulina, 99 - V. Sta. Maria das 8:00 às 12 h.

das 14:00 às 18:00

Fone: 265-7590

Rua Quartim Barbosa, 6 -

B. do Limão

VILA-ANASTAZIEČIAI

gruodžio 2, sekmadienį, 13 valandą

rengia
TRADICINIUS**PIETUS**

SU BŪDINGAIS LIETUVIŠKAIS VALGIAIS.

VISI BIČIULIAI, SIMPATIZANTAI IR TAUTIEČIAI YRA MALONIAI
KVIEČIAMI DALYVAUTI IR SMAGIAI PASIŽMONETI.

Atsižvelgiant į tai, mes visi privalome tuom susirūpinti dar būdami gyvi ir sveiki, paskirstyti savo turtą, sudarant oficialų testamentą, patvirtintą pas notarą ir galiojantį mums su šiuo pasauliu atsisakyti. Toks testamentas paprastai yra laikomas namuose saugioje vietoje, arba patikimo asmens rankose, idant po mirties būtų vykdomas sulig savininko pageidavimų ir nurodymų. Taip bus išvengta begalybė nesantaikos, turtą įpėdiniams besidalinant, o tie, kurie neturi čia giminių, arba jiems nenori palikti, visą savo turtą gali paskirti labdarystės tikslams. Pavyzdžiui Š. Amerikoje, lietuvių tarpe, tokie atsitikimai dažnai pasikartoja. Tik užpraeitais metais vienas lietuvis padarė testamentą, palikdamas visą savo turtą "TAUTOS FONDUI", sumoje maždaug apie vieną milijoną dolerių, kas vietos pinigais išeitų apie 40 milijonų kruzeirų.

Turto savininkas, sudarydamas testamentą, gali savo turtą užrašyti kam jis nori, bet čia aš norėčiau pažymėti mūsų kolonijos organizacijas, kurioms būtų tinkamiausiai skirti palikimas, nes tai organizacijos, kurios tikrai atstovauja visą koloniją, arba įvairiausiai būdais prisideda prie mūsų kolonijos gerbūvio ir rūpinasi išlaikyti lietuviybę, organizuoti ir globoti jaunimą, padėti beturčiams ir seneliams, bei kitais būdais pasitarnauja kolonijos bendriems reikalams.

Tokių organizacijų pirmoj vietoj randasi BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, kuri atstovauja visą mūsų lietuvių koloniją, nes ji yra renkama kas du metai demokratišku būdu, ir visų gali kandidatuotis į Tarybą bei Valdybą, nes visi lietuviai bei čia gimusieji turi teisę dalyvauti rinkimuose ir balsuoti.

Ši Bendruomenė yra pasaulinės L. Bendruomenės narys ir yra skaitoma, savo skaitlingumu, 2-je vietoje. Pirmoje vietoje yra Čikaga, Š. Amerikoje, kur gyvena apie 300.000 lietuvių. B.L. Bendruomenė neturi nei mažiausių patalpų savo raštinei, nei susirinkimams nei kam kitam ir yra laikinai prisiglaudusi Šv. Kazimiero parapijos menkose patalpose, o tuo tarpu kolonijos turtas su didžiausiomis patalpomis, kuris faktinai turėtų priklausyti Brazilijos Lietuvių Bendruomenei, Jūs visi žinote kokioje padėtyje jis randasi...

Išlaidų Br. L. Bendruomenė turi ir nemažai. Visais atvejais visi kreipiasi į Bendruomenę ir ji padeda visiems kaip išgalėdama, tai jaunimui vykstančiam į Kongresus, tai suteikdama stipendijas moksleiviams, tai paremdami rengiamas kultūrinės bei meno parodas ir kit. Šiuo metu rūpinasi mūsų lietuviškais pasilikusioms Vokietijoje, lietuvių Gimnazijoje. Tai būsimieji švyturiai mūsų kolonijos lietuviybės darbe. Apart simpatijų toms mergaitėms, joms reikalinga skubi ir nuolatinė finansinė pagalba, nes ateina šalta europietiška žiema ir kitokie reikalai. Mergaitės pasilikdamos lietuvių Gimnazijoje Vokietijoje, pasiaukuoja begaliniai, nes pasiryžo nutraukti savo mokslą čionai ir paskirti visus metus lietuviybės labui.

Būtų nepaprastai girtinas įvykis, jei atsirastų žmonių, kurie savo testamentuose skirtų palikimą ar bent jo dalį šiai organizacijai. Bendruomenė pasistengtų jamžinti tų geradarių vardus, nes tankiausiai įpėdiniai, kuriems paliekami kai kada ir dideli turtai, net mirusio kapo nesirūpina prižiūrėti. Kaip atsidėjimas, mirusiųjų geradarių kapai labai

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divorcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

SEKMADIENINIAI IŠPŪDŽIAI

dažnai piktžolėmis apaugę.

Be to, turime dvi parapijas: Šv. Juozapo – Vila Zelinoje ir Šv. Kazimiero – Mokoje. Abi yra reikalingos palikimų bei pašalpų, nes jos šelpia vargšus ir beturčius, vysto lietuvišką veiklą, dirba su jaunimu ir rūpinasi savo parapijiečių dvasiniais reikalais.

Taip pat ir laikraštis "MŪSŲ LIETUVA", gal labiausiai ir skubiausiai yra reikalingas finansinės pagalbos, nes jam mirus, užgęs paskutinis švyturys mūsų kolonijoje.

Dar turime sodybą Lituania Atibajoje, kuri taip pat laukia geradarių, nes tai būsima jaunimo ir senimo "Oazė", kur kiekvienas galėtų turėti nors truputėlį dvasinio ar fizinio poilsio, bet tam reikalingi pagrindiniai įrenginiai, kurių dar trūksta, kaip antai maudymosi baseino, sporto aikštės ir kit. Tam reikalinga lėšų, nes turimos yra išsibaigusios. Be to, ir seneliai laukia, kada jie taip pat galės pasilsėti, gryname ore, nors paskutines savo gyvenimo dienas, pakvėpuoti, bet ir jiems skirta vieta yra apytuščia.

Negaliu nepaminėti dar mažytės skautų organizacijos, kuriai vadovauja idealistė mokytoja ir skautininkė p. E. Bacevičienė. Tai pati nuolankiausia jaunuolių grupė, kuri nesiafišuoja, nesistengia atkreipti į save nei kieno atydos, tankiai taip pat neturi nei kur prisiglausti, nes trūksta nuolatinių patalpų bei lėšų. Nežiūrint į viską, jie kaip tos skruzdėlaitės tykiai, ramiai dirba ir dirba ir vis DIEVUI IR TĖVYNEI.

Tad laikas pagalvoti visiems, kad po mūsų mirties mūsų vardas būtų įrašytas į mūsų kolonijos istoriją, kad ateinančios kartos galėtų mus prisiminti kaipo gerus lietuvius ir gerus katalikus, kurie gyveno triūsė, sutaupė ir protingai savo turtą paskirstė.

Daugelis turi tam tikrą baimę sudaryti testamentą, kaip ir priimti Švenčiausiąjį ar Paskutinį Patepimą. Ypač būdamas ligonis, žmogus protauja, kad šitoks rūpestis, tai lyg mirties priartėjimas. Tuo tarpu, yra visai priešingai, žmogus tai atlikęs, dažniausiai nusiramina ir, nervams atslūgus, sustiprėja tiek fiziniai tiek dvasiniai, nes pajunta sąžinės ramumą ir savo pareigos atlikimą.

Būkime praktiški, sutvarkykime savo reikalus dar būdami tvirti ir sveiki, nes visi esame mirtingi, o mirus, mūsų pareiga bus sąžiningai atlikta, mūsų vardas jamžintas, ir mes ateityje būsime minimi su pagarba ir dėkingumu.

Kapit. J. Čiuvinškas

Esate kviečiami

Šių metų Gruodžio mėn. 1-ą dieną, šeštadienį, 15-ą val., visi sąjungiečiai, draugai ir bičiuliai, dalyvauti, LIETUVIŲ SAJUNGOS-ALIANČA MOTERŲ SEKCIJOS suruoštame.

B A Z A R O

atidaryme, ir būti pirmiesiems pasirinkti ir įsigyti gražias ir vertingas dovanas pigiausiomis kainomis. Bazaras veiks dvi dienas – gruodžio pirmą ir antrą, pradedant nuo trečios valandos po pietų. Veiks "Mini Bufetas" su skaniais paruoštais užkandžiais ir gėrimais. Dalyvaukime skaitlingai šiame paruošime lėjimas visiems laisvas. Visas pelnas skiriamas labdarybės reikalams.

Rua Lituania, 67 - Moóca

MŪSŲ ŽINIOS

S. VICENTE, SP.

LITUANIKA

Rengiama žaidimų aikštelė vaikams. Nupirkti įvairūs prietaisai ir supyklės. Tikimasi, kad iki sekančio pikniko aikštelė bus baigta.

Taip pat nupirkta pompa ir vandens vamzdžiai antrajam artiziniui šuliniui įrengti. Įvesta šviesa į naujai nupirktą sklypą, taip šis sklypas jau baigiamas aptverti cimentinių stulpų ir spygliuotos vielos tvora. Daromi betono stalai ir suolai piknikams.

Praėjusį šeštadienį Karolis Galeckas su savo draugais ir artimaisiais atšventė savo vasarnamio stogo uždengimo šventę.

Lapkričio 15 dieną p.p. Vinkšnaičių name bus atlaikytos šv. Mišios ir pašventintas namas.

Lapkričio 19 dieną prasideda Lituaniakoje suaugusių žmonių stovykla. Šį kartą, atrodo, kad ji tikrai įvyks.

Dėl informacijų kreiptis į p. Angeliką Triūbiene (Tel. 215-3135) ir p. Oną Masiene (Tel. 273-1901).

Lapkričio 15 vyksta susirinkimui į Lituaniaką ateitininkai.

Lapkričio 25 visų lietuvių susitikimas Lituaniakoje, piknikas, kurio pelnas skiriamas "Mūsų Lietuvos" spausdinimo mašinos skoloms išmokėti.

Jonas ir Emilija Butkutė VOSYLIAI yra vieni iš pirmųjų S. Vicente gyventojų. Jiedu buvo svarbus atramos taškas kitoms lietuvių šeimoms norinčioms įsikurti pajūriuose.

Šiuo metu Emilija ir pats Jonas turi tokių ar kitokių sveikatos problemų. Jiedu, tačiau liekasi jiems įprastoje geroje nuotaikoje ir veikloje. Jie yra ir ryžto ir jaunatviškumo ir bendruomeniškumo pavyzdys visiems jų pažįstamiems, bičiuliams ir giminėms.

Spalio (outubro) 28 d. Emilija gražiai paminėjo savo gimtadienį, su padėka Dievui ir gausiu gerbėjų subuvimu. Tų Emilijos gerbėjų buvo ir iš arti ir iš toli. Vosylių ir Butkų giminė yra, gi, plati ir įžymi savo tautiniu solidarumu ir ryškiu religingumu. Tarp kitko, Jonas ir Emilija mielai gelbi ten kalėdojančiam kunigui tarp plačiai apsigyvenusiu pajūrio lietuvių.

Ilgiausių metų Emilijai ir Jonui Vosyliams!

KPU

Paskutinis šių metų LITERATŪROS RATELIO susirinkimas įvyks Lapkričio 24 dieną 20 val. Rožės ir Alfonso Petraičių bute, Rua Nova York, 28, apto. 32. Tel. 65-3286.

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL. Inventario, Despejo, etc.

COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA: Imposto de Renda, ICM, IPI

Rua Barão de Iguaçu, 212 - 4º and.s/45 - Liberdade Fone: 279-5937

Horário das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina - Horário das 19:00 às 21:00

KALBAMA LIETUVIŠKAI

SPAUDOS VAJUS

AUKOJO UŽ ML SPAUDOS MAŠINĄ:

PETRAITIS Alfonsas ir Rosa -	1.000 Cr.
BUITVYDAITĖ Elena -	1.000 "
MISIUKAITĖ Sofija (Gimtadienio proga)	1.000 "
ŠERMUKŠNIENĖ Ona -	1.000 "
RALICKAS Liudas, Stasys ir Vera	1.000 "

ATITAIŠYMAS

Praeitam numery pasitaikusi klaida: Garbės Leidėjai ne Aldona, bet Elena ir Renatas Mendo.

BLJS

Tendo sido eleito presidente da BLJS no dia 23 de setembro último, aproveito a oportunidade neste momento para expressar em nome da nova diretoria a nossa gratidão ao Sr. Aleksandras Bumblis, o qual generosamente forneceu material técnico para a nossa gestão e ao Sr. Aleksandras Boguslauskas pelas expressivas facilidades conseguidas nas passagens aéreas aos participantes do IV PLJK.

A eles os nossos sinceros votos de agradecimento.

Aleksandras Valavičius
BLJS - pirmininkas

PADĖKA

Širdingai dėkojame p. Jurgio Matelionio šeimai už Šv. Kazimiero parapijos salei padovanotą gazinį pečių

Šv. Kazimiero parapijos
kunigai

Šio 45° ML numerio

GARBĖS LEIDĖJAI

yra

Monika ir Norbertas STASIULIONIAI

ML administracija širdingai dėkoja!

MŪSŲ MIRUSIEJI

SALOMĖJA UŠECKIENĖ, sulaukusi 91-rių metų, mirė 1979 m. Spalio (outubro) 14 d.

Salomėja atvyko Brazilijon 1927 m. ir visą laiką gyveno Duque de Caxias, R.J. Ten ji buvo plačiai pažįstama, gerbiama ir mylima.

Gedule paliko: sūnų Valentiną ir marčią Esmeraldą; dukrą Eleną ir jos vyrą Alfonsą Vidmantą, ir dar – dukrą Vandą su vyru Alfredu F. de Oliveira.

Be to, kaip "penkių generacijų trišėnelė" – paliko 25 vaikaičius – provaičiai. Palaidota Duque de Caxias kapinėse.

Lapkričio (novembro) 11 d., dalyvaujant Elenai ir Alfonsui Vidmantams, ir giminėms Velionė buvo atminti "30-tos mirties dienos mišiose", Bom Retiro, S. Inės koplyčioje.

Ta pačia proga, "Sudėtinėse Mišiose", kun. P. Urbaičio laikytose, dalyvaujant ir kitų bairių lietuviams, buvo atminti visi Bom Retire gyvenę ir pasimirę gana gausūs tautiečiai.

Amžiną atilsį duok Jiems Visiems, Viešpatie!

Lapkričio 11 pakeliu, ligoninę mirė **MARIJUS ULYS**. Prieš trejetą savaičiu Marijus turėjo darbo nelaimę, buvo smarkiai apsideginęs. Išbuvęs beveik 20 dienų ligoninėje grįžo į namus, jautėsi visai gerai, praktiškai jau buvo pasveikęs, tebuvo likę keli gilesni apdegimai kojose. Staiga pasijuto blogai, buvo gabenamas į ligoninę, bet jos nepasiekęs mirė. Liko žmona ir trys mažamečiai vaikai. Marijus su savo žmona paskutinius kelerius metus aktyviai dalyvavo Vila Zelinos Parapijos darbuose ir priklausė parapijos komitetui.

Palaidotas V. Formosa kapinėse.

BOM RETIRO

P-lė Sofija Misiukaitė, mokytoja modistė, po lietuviškų pamaldų pas seseles salezietes Šv. Agnietės kolegijoje, sukviėtė į namus, Rua da Graça, 184, bičiulių grupę ir iškėlė jaukias vaišes savo gimtadieniui paminėti. Per pietus grojo lietuviška muzika ir skambėjo dainos.

Sukaktuvininkei ilgiausių metų, sveikatos ir sėkmės!

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ ir ŠV. JUOZAPO KATALIKŲ LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

MALONIAI Kviečia visus!

LITUANIKAIKA

IŠVYKA **LAPK. 25 NOV.** PIKNIKAS

PROGRAMA

LITUANIKAIKA YRA MŪSŲ VISŲ

7:30 hs. Saıda-išvažiavimas

LITUANIKAIKA YRA MŪSŲ VISŲ

11:00 hs. Sta. Missa-Pamaldos (na estância)

12:00 hs. Churrasco – pietūs.

PELNAS SKIRIAMAS "MŪSŲ LIETUVOS" SPAUDOS MAŠINAI SUMOKĖTI
PRALEISKIME TĄ DIENĄ GAMTOJE IR KARTU PAREMKIME MŪSŲ SPAUDĄ.

AUTOBUSAI IŠVYKS IŠ V. ZELINOS MOKOS IR C. VERDE
Bilietus galima gauti abiejose parapijose, pas J. Tatarūną ir Mariją Stankūninę (R. Antonio Lopez Filho, 55 – C. Verde)